

**Régiók Bizottsága vélemény – Tárgy: „A nők és a szegénység az Európai Unióban”**

(2006/C 81/10)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA,

**tekintettel** az Európai Parlament 2005. április 28-i határozatára, mely szerint az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 265. cikkének első pontja alapján kikéri a Régiók Bizottsága véleményét „A nők és a szegénység az Európai Unióban” tárgyában;

**tekintettel** elnökének 2005. május 19-i határozatára, mely szerint a „Gazdaság- és szociálpolitika” szakbizottságot megbízza az előkészítő munkák elvégzésével a fenti témában;

**tekintettel** az EK-Szerződés 2. cikkére<sup>(1)</sup>, mely szerint a nemek közötti egyenlőség előmozdítása a Közösség küldetési között szerepel;

**tekintettel** az EK-Szerződés 3. cikkére, mely szerint az egyenlőtlenségek megszüntetése, illetve a nemek közötti egyenlőség előmozdítása az Európai Unió politikáinak egyik átfogó célkitűzése;

**tekintettel** az EK-Szerződés 13. cikkére, mely kezdeményezési joggal ruházta fel az Európai Bizottságot mindenfajta diszkrimináció, többek között a nemek közötti diszkrimináció elleni küzdelemben;

**tekintettel** az EK-Szerződés 141. cikkére, mely elrendeli a férfi és női munkavállalók egyenlő javadalma-zása elvének alkalmazását;

**tekintettel** az Unió Alapjogi Chartájának 23. cikkére, mely minden területen biztosítja a nemek közötti egyenlőség elvét;

**tekintettel** a 2000-es lisszaboni csúcstalálkozó következtetéseire, mely célkitűzésként rögzíti a lakosság 70 %-os és a munkaképes korú nők 60 %-os foglalkoztatási arányának elérését 2010-ig;

**tekintettel** a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó közösségi stratégiáról szóló közösségi cselekvési program (2001–2005) létrehozásáról szóló tanácsi határozatra<sup>(2)</sup>;

**tekintettel** „A férfiak és nők közötti esélyegyenlőség az Európai Unióban” című véleményére (CdR 161/1996);

**tekintettel** az „Úton a nemek közötti egyenlőség közösségi keretstratégiája felé (2001–2005)” című európai bizottsági közleményről elfogadott véleményére, valamint a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó közösségi stratégiáról szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatra<sup>(3)</sup> (CdR 233/2000);

**tekintettel** „A nők és a férfiak egyenlő elbánása elvének megvalósítása a javakhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés, és a javakkal és szolgáltatásokkal való ellátás terén” című tanácsi határozatra irányuló javaslatról szóló véleményére<sup>(4)</sup> (CdR 19/2004 fin);

**tekintettel** a „Határokon átívelő együttműködés a munkaerőpiaccal kapcsolatos bárminemű megkülönböztetés és egyenlőtlenség elleni harc új módszereinek kidolgozásáért – »a jó ötletek szabad mozgása«” címmel az EQUAL Közösségi Kezdeményezés második körben megvalósítandó irányvonalait létrehozó európai bizottsági közleményről<sup>(5)</sup> írott véleményére (CdR 96/2004);

**tekintettel** véleményére az „Esélyegyenlőség és megkülönböztetés-mentesség a kibővített Európai Unióban”<sup>(6)</sup> című zöld könyvről (CdR 241/2004);

**tekintettel** véleményére az Európai Szociális Alapra vonatkozó rendeletről<sup>(7)</sup>, valamint a foglalkoztatási és társadalmi szolidaritási program (PROGRESS) létrehozásáról szóló határozatra vonatkozó javaslatról<sup>(8)</sup> (CdR 240/2004);

(1) Hivatkozások a hatályban lévő szerződésekre (Nizzai Szerződés)

(2) HL L 17., 2001.1.19., 22. o.

(3) HL C 144., 2001.5.16., 47. o. [COM(2000) 335 final – 2000/0143 (CNS)].

(4) HL C 121., 2003.4.30., 25. o. [COM(2003) 657 final – 2003/0265 (CNS)]

(5) HL C 318., 2004.12.22., 15. o. [COM(2003) 840 final]

(6) HL C 71., 2005.3.23., 62. o. [COM(2004) 379 final]

(7) HL C 164., 2005.7.5., 48. o. [COM(2004) 493 final – 2004/0165 (COD)]

(8) HL C 164., 2005.7.5., 48. o. [COM(2004) 488 final – 2004/0158 (COD)]

**tekintettel** a Szociálpolitikai Menetrendről szóló európai bizottsági közleményről <sup>(9)</sup> írott véleményére (CdR 80/2005 rev.1);

**tekintettel** az 1995. szeptember 15-én Pekingben, a Nőkről szóló IV. világkonferencián elfogadott „Pekingi Nyilatkozatra”, illetve a nyilatkozathoz csatolt cselekvési programra;

**tekintettel** a Millenniumi Fejlesztési Célokra (Millennium Development Goals, MDG), és különösen a „nemek közötti egyenlőség és a nők önállósulásának elősegítésére”, valamint az „anyák egészségének javítására” irányuló célkitűzésekre;

**mivel** – a Pekingi Nyilatkozat alapján – „a nők részvétele a gazdasági és társadalmi fejlődésben, az esélyegyenlőség, illetve a nőknek és a férfiaknak – az egyén szolgáltatásban álló fenntartható fejlődés cselekvőiként és haszonélvezőiként történő – egyenrangú, teljes mértékű részvétele alapvető előfeltétele a szegénység leküzdésének a támogatott gazdasági növekedés, a társadalmi fejlődés, a környezetvédelem és a szociális igazságosság révén”;

**tekintettel** a „Gazdaság- és szociálpolitika” szakbizottság által 2005. június 29-én elfogadott véleményre (CdR 151/2005 rev. 1, előadó: **Mireille LACOMBE** (FR/PES), Puy-de-Dôme megye önkormányzatának tagja, Franciaország),

**2005. október 12–13-án tartott 61. plenáris ülésén (az október 13-i ülésnapon) egyhangúlag elfogadta a következő véleményt:**

## 1. A Régiók Bizottsága álláspontja

A Régiók Bizottsága

1.1 úgy véli, hogy az Európai Parlament megkeresését az alábbi összefüggésben kell megítélni:

1.1.1 A nőket – különösen azokat, akik egyedül nevelik egy vagy több gyermeküket, valamint az időseket – a férfiaknál jobban sújtja a létbizonytalanság és a szegénység; 17 %-uk még mindig a szegénységi küszöb alatt <sup>(10)</sup> él;

1.1.2 A létbizonytalanság ellen a tisztességesen javadalmazott munkához való hozzáférés a legjobb garancia a nők számára. Függetlenséget és önállóságot biztosít számukra, lehetővé teszi a család felbomlásával járó problémákkal való szembeszállást.

1.1.3 Európában a nők az aktív népesség majdnem felét alkotják <sup>(11)</sup>. Minden országban normává vált, hogy a nők fizetett munkát végeznek. A munkaerőpiac ez irányú történeti fejlődése ellenére a 2000. évi lisszaboni csúcstalálkozó által meghatározott, a nők 60 %-os foglalkoztatási arányának célkitűzését nem értük el. A női munkanélküliség aránya a legtöbb országban még mindig magasabb, mint a férfiaké. A munkanélküliség időtartama is a nőket diszkriminálja, különösen a dél-európai országokban.

A Régiók Bizottsága

1.2 **hangsúlyozza**, hogy a hátrányos megkülönböztetés megannyi formája, mely a nőket sújtja, mind-mind fékezi a közösségi célkitűzések megvalósítását:

1.2.1 A nők fizetése még mindig alacsonyabb a férfiakénál. Az egyenlő értékű munkáért járó egyenlő bérezés elvéről szóló 1975-ös irányelv ellenére a nők és a férfiak bérezése között tapasztalható eltérés megközelítőleg 15 %-ra tehető <sup>(12)</sup>. A bére-

zésben megnyilvánuló egyenlőtlenségek valójában azt tükrözik, hogy a munkaerőpiacon számos akadály és ellenállás nehezíti a nőknek a férfiakhoz hasonló feltételek melletti integrációját.

1.2.2 A rugalmas foglalkoztatás formái inkább a nőket érintik, és kiszolgáltatottabbakká is teszik őket. A részmunkaidős foglalkoztatás a női foglalkoztatás 33,5 %-át, míg a férfiak foglalkoztatásának 6,5 %-át képviseli (2002). 10 év alatt a női részmunkaidős foglalkoztatás kétszer olyan gyorsan növekedett (4,7 ponttal, szemben a korábbi 2,3 ponttal). Amikor nem a munkaadó kényszeríti rájuk, akkor amiatt kényszerülnek részmunkaidőben dolgozni, hogy nincs elegendő minőségi szolgáltatás a gyermekfelügyelet vagy az idős szülők gondozása terén. A kettős műszak károsan hat a nők életvitelére. A háztartási feladatok megosztása a párokon belül kevésbé változott, még ha a férfiak ma úgy is vélik, hogy alapvető szerepük van az esélyegyenlőség kérdésében. A nők önállóság tekintetében nyertek a munkával, ám a hátrányos helyzetű társadalmi rétegekben az életminőség terén sokszor elvesztették ezt az előnyt. Ezekkel a kényszerekkel szemben a részmunkaidős „választása” vagy a szülést követően a kereső tevékenység megszakítása a nehéz élethelyzetekre adott egyéni válaszoknak tekinthetők. Ez növeli a létbizonytalanság kockázatát, amennyiben a család felbomlik.

1.2.3 Az időskorúak többségükben nők <sup>(13)</sup>, és a havi nyugdíjak közötti eltérések igen jelentősek <sup>(14)</sup>.

1.2.4 A nők elleni erőszak az őket sújtó diszkrimináció legerőteljesebb és legsúlyosabb formája. A szexista erőszak szétzilálja a nők életét, megzavarja magánéletüket, bizonytalanná teszi szakmai karrierjüket, és felerősíti a kirekesztési jelenségeket. A szexista erőszak a nők politikai és közéletben való gyenge részvétele egyik okának tekinthető. A családon belüli erőszak a családi kötelék felbomlásának egyik fő oka.

<sup>(9)</sup> [COM(2005) 33 final]

<sup>(10)</sup> 25-ök Európája: a szegénységi küszöböt az egy főre jutó nemzeti jövedelem 60 %-ában állapították meg (társadalmi juttatásokkal együtt). Eurostat (2001).

<sup>(11)</sup> Az EU-ban 44 % az aktív nők aránya.

<sup>(12)</sup> Eurostat (2003). Az eltérés 4 % (Málta) és 25 % (Ciprus) közötti sávban mozog.

<sup>(13)</sup> A 65 évesnél idősebbek 60 %-a és a 75 évesnél idősebbek majdnem 2/3-a.

<sup>(14)</sup> Például a nők nyugdíja Franciaországban átlagosan 848 euró a férfiak 1 416 eurós havi nyugdíjával szemben (42 %-os eltérés); Spanyolországban ez 37 % (405 euró 650 euróval szemben), Ausztriában pedig 734 az 1 334-hez képest.

## A Régiók Bizottsága

1.2.5 **sajnálata**t fejezi ki amiatt, hogy – bár transznacionális jellegű és az Európai Unió minden országában kiemelt fontosságú problémáról van szó – az Európai Unió elsődleges joga nem rendelkezik különleges jogalappal arra, hogy a nőkkel szembeni erőszak ellen közvetlenül fel lehessen lépni.

1.2.6 A női prostitúció és a futtatás kérdése továbbra is súlyos probléma, ami nem korlátozódik csupán a származási és a célországokra, hanem érinti a tranzitországokat is. A probléma kezelése nem lehet egyedül az Európai Bizottság „Szabadság, Biztonság és Igazságügy” Főigazgatósága által irányított programok szemszögéből, csupán a visszaélések elleni fellépésre redukálni: a kirekesztés elleni küzdelemmel foglalkozó összes szakterületnek foglalkoznia kell a kérdéssel, lehetőségeket teremtve a társadalmi, képzési és foglalkoztatási integrációra;

1.2.7 egyébiránt **felhívja a figyelmet** az Európai Unió etnikai kisebbségeihez tartozó nők helyzetének sajátosságára, akik számára az oktatáshoz való hozzáférés nehézségei a kirekesztés összetevőivé válnak, bizonyos hagyományok súlyához hasonlóan, amelyek megnehezítik beilleszkedésüket az európai társadalomba.

## A Régiók Bizottsága

1.3 megállapítja: ténylegesen a férfiakkal és a nőkkel való bánásmód közötti egyenlőtlenségek okozzák azt a bizonytalanságot vagy bizonytalansági kockázatot, amellyel együtt jár a szegénységbe és a kirekesztettségbe történő zuhanás:

1.3.1 **üdvözli**, hogy az Európai Unió jogszabályozása a diszkriminációellenes küzdelem tekintetében a világ egyik leghaladóbb szabályozása, amelyet általánosságban hatékony modellként tartanak számon;

1.3.2 **rámutat** arra, hogy ha a férfiak és nők közötti egyenlő elbánás területén a közösségi jog alkalmazását vizsgáló jogi szakértői hálózat meg is állapítja, hogy „a férfiak és nők közötti egyenlő elbánás elvét úgy tűnik, minden nemzeti jogrendszerbe átültették”, a közvetett és közvetlen diszkrimináció fogalmának meghatározása „nyilvánvalóan problémát jelent”.

Egyébiránt ugyanez a hálózat megállapítja, hogy a pozitív diszkrimináció meghatározása, valamint a bizonyítási teher megfordítása elvének alkalmazása továbbra is megoldatlan kérdés maradt jó néhány tagállamban.

## A Régiók Bizottsága

1.3.3 **megállapítja** azonban, hogy a „gender mainstreaming” stratégia alkalmazása, mely a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség nézőpontját minden makrogazdasági politikába integrálná, nem elégséges;

1.3.4 **hangsúlyozza**, hogy az Európai Bíróság például a *Tanja Kreil*-ügyben (C-285/98) 2000. január 11-én meghozott ítéletében kimondta, hogy a személynek ahhoz fűződő joga, hogy nemi hovatartozása miatt ne érje hátrányos megkülönböztetés, a közösségi jog szempontjából alapjog, és minden ez alóli kivételt szűken kell értelmezni. A Bíróság ugyanebben az ítéletében pontosan leírja, hogy egy alapjogtól – mint amilyen a

férfiakkal és a nőkkel szembeni egyenlő bánásmód – való bármilyen eltérés jelentőségének meghatározásakor tiszteltni kell tartani az arányosság elvét, amely megköveteli, hogy az eltérések ne haladják meg a kitűzött cél eléréséhez megfelelő és szükséges határokat;

1.3.5 emlékeztet arra, hogy a munka és a családi élet összeegyeztetését célzó politikák nem ellentétesek a nők munkához való jogának elismerésével, ezért **sajnálattal fogadja** a nőknek a háztartásba való visszatérésére ösztönző politikákat, mivel ezek célja a munkanélküliségi statisztikák csökkentése;

1.3.6 megállapítja, hogy az Unió minden országában a rész-munkaidős foglalkoztatás – melynek aránya a foglalkoztatás egészén belül 18%-os a 15 tagú Unióban és 10%-os az új tagállamokban, valamint a csatlakozni kívánó országokban – a nők osztályrésze maradt, és hogy Szlovéniától, a Cseh Köztársaságtól, Szlovákiától és Ciprustól eltekintve a többségük – úgymint a Görögországban, Portugáliában, Olaszországban, Finnországban, és Svédországban élők – saját bevallása szerint nem önként vállalta el ezt a típusú munkát és szeretne teljes munkaidőben dolgozni. Azok, akik „választották” a rész-munkaidőt (több mint 40 % Dániában és Svédországban, több mint 60 % Franciaországban, Luxemburgban és az Egyesült Királyságban) a családdal szembeni kötelezettségük okán tették azt.

1.3.7 **hangsúlyozza**, hogy a rugalmasság és a foglalkoztatás biztonsága között a megfelelő egyensúly megtalálása nélkülözhetetlen a lisszaboni stratégia alapvető célkitűzéseinek megvalósításához, mely a munka rugalmasabb szervezését támogatja. Teszi ezt a teljes foglalkoztatottság, a társadalmi kohézió számára kedvező feltételek megteremtése és a beilleszkedést ösztönző munkaerőpiac létrehozása érdekében.

1.3.8 **egyetért** a munka rugalmasabb megszervezésével, mely nem korlátozza a nők és a férfiak szakmai esélyegyenlőségére való törekvést az Unióban.

1.3.9 **egyetért** a közvetett diszkrimináció fogalmának európai szinten történt meghatározásával, mely szerint az lehet egy látszólag semleges rendelkezés, kritérium vagy gyakorlat, mely azonban sajátos hátrányt vonhat maga után egyik vagy másik nem számára, mindenféle objektív és jogszerű indoklás nélkül. A közvetett diszkrimináció romboló hatású a nők számára; valójában azoktól a közérdekű politikáktól ered, melyek figyelmen kívül hagyják a nemi dimenzió integrálását, és nem számolnak kellőképpen a végrehajtáson túl a férfiakra és a nőkre gyakorolt bonyolult kihatások értékelésével;

1.3.10 **megállapítja**, hogy ha tagállami szinten a nemek közötti egyenlőség szempontja integrálásának elve meg is jelenik a decentralizált regionális politikák programdokumentumaiban, ezt az elvet nem alkalmazták módszeresen a programok végrehajtásánál, ahol gyakran a nemek kérdését egyszerűen csak megemlítik anélkül, hogy integrálnák azt a projektek kiválasztásába.

Felszólítja az európai területi önkormányzatokat, hogy tulajdonítsanak nagyobb jelentőséget azoknak a változtatási lehetőségeknek, melyeket a nemek közötti egyenlőség szempontja integrálásának stratégiája lehetővé tesz a regionális politikák kidolgozásának és végrehajtásának minden szakaszában.

1.4 A nőket jobban sújtó szegénység problematikája világviszonylatban

A Régiók Bizottságának

1.4.1 már **volt alkalma üdvözölni** az Európai Bizottság véleményét, mely szerint a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség az EU fejlesztési és külpolitikájának egyik kulcsfontosságú célkitűzése, illetve a nemzetközileg elfogadott alapvető munkaügyi normák lényeges eleme <sup>(15)</sup>.

Nem is lehet ez másképp a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet megállapítása fényében, mely szerint a világban élő 1,3 milliárd szegény 70 %-a (azaz akik napi kevesebb, mint 1 US dollárnak megfelelő pénzüsszegeből élnek) nő.

1.4.2 Ennélfogva a Pekingi Cselekvési Program továbbra is teljes mértékben helytálló, és különösen az a négy stratégiai célkitűzés, mely speciálisan kötődik a „nők és a szegénység” kérdésköréhez:

- „A makrogazdasági politikák, illetve a szegénységben élő nők szükségleteire és erőfeszítéseire válaszoló fejlesztési stratégiák felülvizsgálata, elfogadása és alkalmazása
- A jogszabályok és adminisztratív eljárások felülvizsgálata a gazdasági erőforrásokhoz való jog egyenlőségének és a nők ezen erőforrásokhoz való nagyobb mértékű hozzáféréseinek biztosítása érdekében
- A takarékoskodáshoz, valamint a hitelintézetekhez és mechanizmusokhoz való hozzáférés lehetővé tétele a nők számára
- A nemek sajátosságait tekintve vevő módszerek kidolgozása és a nőket jobban sújtó szegénység elleni küzdelem eszközeinek keresése.”

1.4.3 Ezeknek a stratégiai célkitűzéseknek a megvalósítása azonban nem kellene, hogy csupán az EU kül- és fejlesztési politikáira korlátozódjon, hanem egyúttal az EU-n belül a nőket jobban sújtó szegénység elleni küzdelem alapját is képeznie kellene.

## 2. A Régiók Bizottsága ajánlásai

A Régiók Bizottsága

2.1 **úgy véli**, hogy a helyi és regionális önkormányzatok vannak a polgárokhoz legközelebbi szinten a kirekesztés elleni küzdelemben;

2.2 **úgy ítéli meg**, hogy természetes a szegénység jelensége elleni küzdelem, és elsőrendű fontosságú területi szinten gyökeresen kiirtani az azt okozó egyenlőtlenségeket;

2.3 **arra kéri** a tagállamokat, hogy fejlesszék az olyan általános érdekű szolgáltatásokat, melyek képesek biztosítani a nők foglalkoztatását, megszilárdítani az egyének szociális védelméhez fűződő jogát és küzdeni a nőket jobban sújtó szegénység ellen;

<sup>(15)</sup> Vélemény „A globalizáció szociális dimenziója – hogyan járul hozzá az EU politikája ahhoz, hogy az előnyök mindenki számára érezhetőek legyenek” című európai bizottsági közleményről (COM(2004)383 final)

2.4 **kiemeli**, hogy a bevándorolt nők számára a szociális védelemhez való hozzáférés korlátozott, sokszor csak a bevándorolt férfiak házasársaként vagy lányaként veszik őket tekintetbe;

2.5 nagyobb odafigyelésre **szólítja fel** a megfelelő kormányzati szinteket a nők irányában megnyilvánuló erőszak kérdéseiben;

2.6 **arra kéri** a megfelelő kormányzati szinteket, hogy vegyék figyelembe a nők egyes speciális csoportjainak – fogyatékkal élő, idősebb, illetve vidéken élő nők – különleges körülményeit is, olyan megoldásokat kínálva, amelyek a csak őket érintő, egyedi nehézségekre is kitérnek.

2.7 **kéri** a tagállamokat, hogy méltányosabb jogszabályokat hozzanak a fizetett szülői szabadság tekintetében, hogy ezzel lehetővé tegyék az apák számára, hogy aktívabban részt vegyenek a gyerekek nevelésében;

2.8 **emlékeztet** arra, hogy a közép- és kelet-európai államok csatlakozása az Európai Unióhoz várakozást keltett az ezen országokban élő nők számára a tekintetben, hogy a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó európai jogszabályok átvétele nagyobb egyenlőséget eredményez, és újabb lehetőségeket nyújt számukra;

ezért **javasolja** a nemek szerint bontott statisztikák kidolgozását, továbbá annak tanulmányozását, hogy az 1989 óta rendszerváltáson átment tagállamok gazdasági és politikai átalakulása milyen hatással volt a férfiak és nők közötti egyenlőség valós helyzetére. Ez a tanulmány „A nemek közötti egyenlőség európai intézete” munkaprogramjába illeszkedne;

2.9 **sajnálataát fejezi ki** a vallási fundamentalizmusok – egy évtizede minden területi önkormányzat által észlelt – növekvő befolyása miatt, amelyek a szexualitáshoz és a szaporodáshoz fűződő jogok területén korlátozni akarják vagy meg akarják szüntetni a nők jogait;

2.10 **rámutat**, hogy az Európai Unió gazdaságának fejlődése és jóléte szempontjából elengedhetetlenül fontos a nőket arra ösztönözni, hogy ragadják meg a vállalkozás által kínált lehetőségeket, ezáltal betöltve a nemek között tátongó rést az európai foglalkoztatásban, valamint az, hogy a megfelelő kormányzati szintek támogassák a nőket az új technológiákhoz való hozzáférésben;

2.11 **hangsúlyozza** ugyanakkor, hogy a legszegényebb nők hozzáférése ezekhez a lehetőségekhez korlátozott, mégpedig kiszolgáltatottságuk, társadalmi instabilitásuk és általánosságban a velük szembeni bizalom hiánya okán, mely a vállalkozásalapítás és tevékenység megkezdése finanszírozásához való hozzáférés, illetve a hitelek nyújtása terén nyilvánul meg.

2.12 **arra kéri** a megfelelő kormányzati szinteket, hogy teremtsék meg a nők politikai szerepvállalásának előmozdításához szükséges feltételeket;

2.13 elsődrendű fontosságúnak **véli** hatékony eszközök létrehozását annak érdekében, hogy az egyenlőtlenségek ellen már a kezdeteknél fel lehessen lépni. A leghátrányosabb helyzetűek kirekesztettségének fő okai a következők:

- a nők túl nagy számban vannak jelen a kevesebb képzettséget igénylő munkahelyeken, ami nemcsak a nem megfelelő szakmai orientáció eredménye, hanem annak is, hogy gyakran nem ismerik el képzettségüket, és amikor ezeken a munkahelyeken dolgoznak, már ott is maradnak, a fejlődés lehetősége nélkül;
- a kényszerű részmunkaidő arányának növekedése, amely annál is inkább bünteti a nőket, mivel sokszor a munkaidő-beosztás változásával jár, és ezzel még nehezebbé teszi a munka, a családi feladatok és a társadalmi életben való részvétel összeegyeztetését;
- a nők munkájának természete, mely a munkába való beilleszkedésen túl a létbizonytalanság okai között is szerepel;
- a kisgyermekes és eltartott idős emberek elhelyezésének nem megfelelő és elégtelen volta; a pénzügyi szempontból elérhető minőségi gyermekmegőrzési lehetőségek megléte feltétele a munkába és a társadalmi életbe való beilleszkedésnek.

A Régiók Bizottsága

2.14 **elsődleges fontosságúnak ítéli** az EU-n belüli és azon kívüli női elszegényedés elleni harc keretén belül a következő prioritások meghatározását: egyenlő hozzáférés az oktatáshoz, a női írástudatlanság felszámolása, a nők hozzáférése javítása a szakképzéshez, a tudományos-technikai oktatáshoz, illetve a felnőttképzéshez, a nők hozzáférése az új információs technológiákhoz, különös tekintettel a vidéki népességre.

2.15 **úgy véli**, hogy a nők tehetségét a regionális fejlesztés egyik motorjává kell tenni:

- a munkaidő, a családi és a magánélet összeegyeztethetősége jelentősen hozzájárul a tevékenységi szintek és a születésszámok növekedéséhez,
- sok szülőképes korú nőnek „választania” kell a karrier és a gyermeknevelés között,
- a dolgozó szülőket támogató megfelelő politikák emelhetnék a születések számát és a foglalkoztatottsági arányt,
- azoknak a nőknek, akik úgy döntenek, hogy minden idejüket gyermeküknek szentelik az iskolás kort megelőző időszakban, lehetőséget kellene biztosítani a tanácsadáshoz és képzéshez való hozzáféréshez, ezáltal megkönnyítve számukra a munkaerőpiacra történő visszatérésüket, és a lehető legkisebbre csökkentve a szakmai előmenetelükre gyakorolt hatást.

2.16 **szükségesnek tartja** a karrierjüket megszakított nők munkaerőpiacra történő visszatérése elé gördített akadályok – egyenlőtlen hozzáférés a lakhatási, képzési, felzárkóztatási és

munkalehetőségekhez, koron alapuló megkülönböztetés a munkaerőpiacon, családi terhek – elleni küzdelmet.

A Régiók Bizottsága

2.17 **megerősíti** elkötelezettségét a szubszidiaritás elvének legszigorúbb tiszteletben tartása mellett:

a közösségi jogszabályozásnak biztosítani kell a helyi önkormányzatok választási szabadságát előjogaik szervezési és végrehajtási szabályaira vonatkozóan, összhangban a nemzeti jogrendszerek rendelkezéseivel;

a decentralizáció összefüggésében a helyi és regionális önkormányzatok alkotják a megfelelő szintet – képviselőik hálózatán keresztül – a helyi közösségekkel folytatandó párbeszéd elősegítéséhez, az igények felméréséhez, illetve a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség problémáira való gyakorlati megoldások felkínálásához;

2.18 **arra ösztönzi** a közösségi költségvetési hatóságot, hogy csökkentse a férfiak és nők esélyegyenlőségének megvalósításához kapcsolódó közösségi programok keretében benyújtott projektek támogatható jogosultsági küszöbét, de anélkül, hogy annak felső határát is csökkentené. Mindezt oly módon, hogy a projektek mérete – nevezetesen a bevált gyakorlatok cseréjére irányulóké, továbbá a decentralizált együttműködési projektekbe illeszkedőké – összhangba kerüljön a társfinanszírozással, amelyet a helyi és regionális szinten aktív civil szervezetek képesek mobilizálni. Egyébiránt a helyi, regionális vagy nemzeti szinten aktív és nemzetek fölötti szintű projektek kezelésére képes nőszerkezeteknek hozzá kell tudniuk férni a projektek finanszírozásához, és nem zárhatók ki azért, mert nem európai szinten szerveződnek;

2.19 a területi önkormányzatok javára speciális programok létrehozását **javasolja**, melyek célja az önkormányzatok ösztönzése a következők megvalósítására:

- az esélyegyenlőség nézőpontjának minden területi politikába és kidolgozásuk minden állomásába történő beépítését célzó programok (*gender mainstreaming*);
- arra irányuló programok, hogy az önkormányzatok költségvetésének felállításában jobban vegyék figyelembe a nők szükségleteit és az erőforrások nemek szerinti felosztását (*gender budgeting*);
- figyelemfelkeltő programok a képviselők számára, valamint képzési programok a területi közigazgatásban dolgozók számára, hogy gyakorolhassák a nemek egyenlőségének politikáját;
- nemzetek fölötti együttműködés a legjobb gyakorlatok megismertetésével a nemek egyenlősége területén;
- új irányítási és kormányzati formák, melyek révén a nők eljuthatnak minden döntéshozó testület legmagasabb szintjéhez, e kérdések jobb politikai kezelésének megvalósulása érdekében;

2.20 **javasolja**, hogy az Európai Bizottság dolgozzon ki egy olyan kézikönyvet a bevált gyakorlatokról az európai területi önkormányzatok számára, mely a nemek közötti egyenlőség politikájának megvalósítására vonatkozik;

2.21 **felszólítja** az európai területi önkormányzatokat, hogy a nemek egyenlőségének politikáját tegyék decentralizációs együttműködési programjaik teljes értékű alkotórészévé, például olyan projekteken keresztül, melyek középpontjában a nők oktatáshoz vagy a kereskedelmi tevékenységek mikro-finanszírozásához való hozzáférése áll;

2.22 **tudomásul veszi** az Európai Bizottság által 2005. május 31-én előterjesztett „A Mindenki Számára Biztosítandó Esélyegyenlőség Európai Éve (2007) – Az Igazságos Társadalom irányában” című határozati javaslatot, melyről az RB különálló véleményt bocsát majd ki.

Mindazonáltal ahhoz, hogy a 2007-es esztendő új lökést adhasson a megkülönböztetésmentesség, és azon belül is a nemek szerinti diszkrimináció elleni európai jogszabályok konkrét végrehajtásának, a Régiók Bizottsága felhívja a többi európai intézményt, hogy vegyék igénybe az RB-t mint az európai területi önkormányzatok összekötőjét mind az információ, mind az intézkedések terén.

2.23 **emlékeztet** a 2007–2013-as időszak pénzügyi tervében szereplő területi kohézió feltétlen szükségességére, továbbá kiemeli annak fontosságát, hogy a strukturális alapok továbbra is támogassák a nők helyi kezdeményezéseit, különösen az EU legelmaradottabb régióiban.

Brüsszel, 2005. október 13.

A Régiók Bizottsága  
elnöke  
Peter STRAUB

**Régiók Bizottsága vélemény – Tárgy: „Javaslat a Horvátországgal létrehozott európai partnerségben szereplő elvekről, prioritásokról és feltételekről szóló tanácsi határozatra”**

(2006/C 81/11)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA,

**TEKINTETTEL** a Horvátországgal létrehozott európai partnerségben szereplő elvekről, prioritásokról és feltételekről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatra (COM(2004) 275 final);

**TEKINTETTEL** az Európai Bizottság 2004. november 17-i határozatára, mely szerint az Európai Közösséget létrehozó szerződés 265. cikkének (1) bekezdése alapján kikéri a Régiók Bizottságának véleményét,

**TEKINTETTEL** Elnökségének 2004. június 15-i határozatára, melyben megbízza a „Külkapcsolatok” szakbizottságot vélemény kidolgozásával a következő témában: „Az Európai Bizottság stratégiai dokumentuma a bővítési folyamat eredményeiről”;

**TEKINTETTEL** a 2003. júniusi theszaloníki, illetve a 2004. decemberi brüsszeli Európai Tanács elnökségének következtetéseire;

**TEKINTETTEL** a Horvátországgal létrehozott európai partnerségben szereplő elvekről, prioritásokról és feltételekről szóló 2004. szeptember 13-i tanácsi határozatra;

**TEKINTETTEL** az Európai Parlament jelentésére Horvátország csatlakozási kérelméről az Európai Unióhoz (A5-0206/2004);

**TEKINTETTEL** az Európai Bizottság 2003-as jelentésére a stabilizációról és a társulásról;

**TEKINTETTEL** az Európai Bizottság 2004. áprilisi közleményére: Vélemény Horvátország európai uniós tagsági kérelméről (COM (2004) 257 final);

**TEKINTETTEL** a Tanács határozatára a társulási és stabilizációs megállapodás megkötéséről az Európai Közösségek és tagállamaik, illetve a Horvát Köztársaság között;

**TEKINTETTEL** a Tanácsnak a Horvátországgal való csatlakozási tárgyalások megkezdéséről szóló 2005. október 3-i döntésére;

**TEKINTETTEL** az EU/Horvátország parlamenti vegyes bizottság által 2005. október 5-én elfogadott nyilatkozatokra és ajánlásokra;